

Plasterk

De heer **Van Raak** (SP): Ook in verkiezingstijd is goed bestuur noodzakelijk. Ik begrijp de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als hij zegt dat in elke gemeente in Nederland een homohuwelijk mogelijk moet zijn. Dus als Bonaire een gemeente van Nederland wil worden, is dat natuurlijk onze inzet. Het lijkt mij ook heel goed als dit de inzet is van het kabinet in de onderhandelingen. De minister van Justitie maakt er echter een heel procedurele zaak van. Hij zegt dat het wel gemeenten worden, maar dat het heel bijzondere gemeenten worden, dat wetten geleidelijk worden aangepast en dat er misschien bijzondere wetten moeten komen. Het kabinet is nog jong, maar het moet toch met één mond spreken. Wat wordt nu de lijn voor de onderhandelingen? Is dat de procedurele lijn van de minister van Justitie of de heldere lijn van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap?

Minister **Plasterk**: Laat ik om te benadrukken hoezeer wij uit één mond spreken, ook even op de procedurele lijn gaan zitten. Ik zie geen millimeter licht tussen de intentie waarmee het kabinet de onderhandelingen in gaat en de regels die daarbij gelden. Die zijn vastgesteld bij overeenkomst. Dat houdt in dat waar wenselijk en/of noodzakelijk de regels geleidelijk worden vervangen door Nederlandse wetgeving. Er is dus niets waar de Nederlandse regering op kan wijzen waar zou staan dat men het op een bepaalde manier moet doen. Wij zullen dus moeten proberen dat met overtuigingskracht te doen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Wij zijn al jaren bezig om Aruba zover te krijgen. Ik moet dus zeggen dat uw intentie mij zeer teleurstelt. GroenLinks maakt zich ook zorgen over de glijdende schaal die het regeerakkoord in dit opzicht introduceert. Voor GroenLinks is het onaanvaardbaar en ononderhandelbaar dat homohuwelijken niet op Bonaire zouden kunnen worden gesloten. Ik krijg wel graag een reactie van minister Hirsch Ballin.

Mijn volgende vraag is gericht aan minister Plasterk. Deze kwestie duidt wel op problemen rond de positie van homo's en lesbo's op de Nederlandse Antillen en Aruba. Wat is zijn inzet om daarin verbetering te brengen? Wat kunnen wij van hem verwachten?

Minister **Hirsch Ballin**: Mevrouw Azough heeft gelijk dat er al jaren discussie is over de situatie op Aruba. Wat dat betreft zal er geen afzwakking zijn van de lijn die ik bij voorkomende gelegenheden heb uitgedragen dat een in Nederland gesloten huwelijk, ook een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht, overal in het Koninkrijk moet worden erkend. Daarvoor kunnen wij ons ook beroepen artikel 40 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. Wij doen dat ook. Volgens hetzelfde statuut is de regeling van de wetboeken op dit moment een bevoegdheid van de Nederlands-Antilliaanse wetgever, die daartoe democratisch is gelegitimeerd, respectievelijk van de Arubaanse wetgever. Maar goed, daarmee herhaal ik wat ik eerder heb gezegd en wat collega Plasterk zojuist heeft bevestigd.

Minister **Plasterk**: Mij is gevraagd om in het algemeen in te gaan op de positie van homo's op de eilanden. Ik denk dat het, zonder in detail te kunnen treden, feitelijk waar is dat de vanzelfsprekendheid, waar wij op hopen, waarmee er vanuit wordt gegaan dat het normaal is om

homo te zijn, daar zeker niet bij iedereen geldt zoals die ook in de Nederlandse gemeenschap niet overal in gelijke mate geldt.

Vervolgens vindt GroenLinks het onaanvaardbaar als het homohuwelijk daar niet op dezelfde manier gesloten zou kunnen worden. Daar gaan wij niet in die mate over. Dat standpunt kan worden meegedeeld aan de burgers van dat eiland en die zullen dat voor kennisgeving moeten aannemen. Wij moeten het doen met de spelregels zoals die bij overeenkomst zijn vastgesteld.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter. Zodra ministers zeggen dat er geen licht zit tussen een standpunt, moet je als Kamer opletten!

Wij moeten twee zaken scheiden: de registratie en het sluiten van huwelijken. Al jaren is het problematisch met de Antillen en Aruba als het gaat om de registratie van hier gesloten homohuwelijken. Ik wil namens D66 van dit kabinet geen inspanningsverplichting, ik wil een resultaatverplichting dat op korte termijn die registratie in het hele Koninkrijk gelijkgetrokken worden. Ik wil een wat scherper antwoord van de minister van Justitie dat het niet alleen een inspanningsverplichting is maar een resultaatverplichting om de eilanden op korte termijn – en niet in een glijdende schaal – op deze punten die wij binnen het Koninkrijk eendrachtig hebben geregeld, zo ver te krijgen. Mag ik daarop een helderder antwoord?

Minister **Hirsch Ballin**: De heer Pechtold maakt op dit hem vertrouwde terrein terecht een onderscheid tussen wat gezamenlijk voor alle landen van het Koninkrijk is geregeld. Daartoe behoort artikel 40 van het Statuut. Onze opvatting is en blijft dat dit met zich brengt dat een in Nederland rechtsgeldig gesloten huwelijk in het gehele Koninkrijk rechtskracht heeft. Dat is door de eer-, eer-, eervorige minister voor Koninkrijksrelaties de heer De Graaf in antwoord op vragen van 7 februari 2005 naar voren gebracht. Dat is ook mijn beleid.

Vragen van het lid Blok aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **de berichten dat diverse hoogleraren verwachten dat de geplande maatregelen van het kabinet, specifiek met betrekking tot de WAO-herkeuringen en de levensloopregeling, de bestaande tekorten op de arbeidsmarkt nog verder zullen vergroten.**

De heer **Blok** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Tekorten op de arbeidsmarkt zijn nu al voelbaar. Wij hoeven het gebouw van de Tweede Kamer maar uit te lopen om in de etalages van de winkels briefjes te zien hangen: "Wij zoeken collega's". In de straten van Den Haag rijden vuilniswagens rond met een groot bord op de zijkant: "Hulp gezocht". Mensen die werken in verpleeghuizen of op andere plaatsen in de gezondheidszorg vertellen ons dat de arbeidsmarkttekorten op dit moment al voelbaar zijn. Wij weten allemaal dat met de toenemende vergrijzing die tekorten nog meer voelbaar worden.

Tegen die achtergrond is het dan ook heel interessant dat in de NRC van vorige week zaterdag drie hoogleraren, ieder op hun eigen terrein deskundig, scherpe kritiek leverden op het regeerakkoord. Zij zeiden met zoveel

Blok

woorden dat de plannen van dit kabinet de tekorten die er al zijn, nog groter zullen maken.

De specifieke maatregelen waarover de heren Theeuwes, Van Oers en De Beer spraken, waren het verlagen van de leeftijd voor herkeuring van de WAO van 55 naar 45 jaar. Zij wijzen erop dat het om meer dan 100.000 mensen gaat. Zij wezen erop dat het verder optuigen van de levensloopregeling, waarmee Nederland toch al niet zo gelukkig was, zal leiden tot nog meer vervroegd uittreden. Verder stelden zij dat de aanpak van de aanrechtsubsidie – de overdraagbare heffingskorting – weinig ambitieus is, bijvoorbeeld het vrijstellen van ouders met jonge kinderen.

Tot zover slecht nieuws voor het kabinet. Maar er is ook goed nieuws. Het kabinet heeft zich immers voorgenomen om eerst 100 dagen te gaan praten met de samenleving! Nu, de samenleving reageert al bij monde van deze drie hoogleraren.

Ik wil graag een inhoudelijke reactie van de minister op de drie punten die door de hoogleraren genoemd zijn: de effecten die de herkeuring van de WAO, het optuigen van de levensloopregeling en het te traag afbouwen van de aanrechtsubsidie zullen hebben op de krapte op de arbeidsmarkt.

Verder wil ik graag weten wat de minister inhoudelijk gaat doen met dit commentaar. Is hij bereid de plannen bij te stellen?

En tot slot, als de minister gaat praten met de samenleving, nodigt hij deze drie heren dan ook uit?

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik kan niet zeggen dat ik mijn plek aan deze tafel in de afgelopen vijf maanden heb gemist, maar hier weer terug te zijn, geeft toch wel een vertrouwd gevoel.

De vragen van de heer Blok naar aanleiding van een weergave van de opmerkingen van drie arbeids-economen over het regeerakkoord noteer ik. Wat hij zegt is juist: er zijn signalen die erop wijzen dat wij geconfronteerd worden en zullen worden met krapte op de arbeidsmarkt. Op langere termijn, ook in deze periode, zullen steeds meer de effecten van vergrijzing en demografische verandering voelbaar worden. Om die reden is met het coalitieakkoord sterk de nadruk gelegd op participatie, niet alleen op economische participatie, maar ook op maatschappelijke participatie.

Uit het stuk zelf blijkt dat de drie arbeidseconomen zich tegen deze achtergrond verwonderen over sommige maatregelen. In het artikel stellen zij echter voorop dat een personeelstekort op zichzelf geen ramp is. Ik ben het wel met de heer Blok eens dat er grote problemen zijn, maar de betrokken economen maken hun opmerkingen niet primair vanuit die invalshoek.

Het verlagen van de leeftijd van 50 naar 45 jaar voor herkeuring van mensen in de WAO zal onvermijdelijk tot gevolg hebben dat personen die anders wellicht voor de arbeidsmarkt beschikbaar zouden zijn, dat nu niet meer zijn. Volgens Bartjes is dit geheel juist. Het gaat hierbij om ongeveer 116.000 mensen. Daarvan zijn er inmiddels 53.000 opgeroepen voor herkeuring en bij 44.000 ervan is de herbeoordeling afgerond. Daarvan hebben er inmiddels 5000 werk gevonden. De keus die met het coalitieakkoord is gemaakt, vloeide voort uit de constatering dat ouderen boven de 45 jaar ook nu nog aanzienlijk minder kans op een plaats op de arbeidsmarkt

hebben dan jongeren. Het is dan ook zinvol om bij de herbeoordeling prioriteit te geven aan mensen beneden de 45 jaar en om niet de herkeuring voor het gehele leeftijdscohort te laten gelden. Theoretisch hebben deze hoogleraren dus gelijk, maar hoogleraren zijn er primair voor de theorie. De praktijk is wat anders.

Dat geldt ook voor de kwestie van de levensloop. Het vorige kabinet heeft deze regeling in overleg met de Tweede Kamer ingevoerd, zodat mensen werk en zorg beter zouden kunnen combineren. Op deze manier wilde het vorige kabinet een groot aantal verlofregeling in een coherent geheel bijeenbrengen. Dat kabinet is vervolgens tot de conclusie gekomen dat de levensloopregeling ook gebruikt kan worden voor de periode die ligt tussen de leeftijd van 63 en 65 jaar. Op deze mogelijkheid wordt door de economen gedoeld, maar dat men op deze manier eerder kan stoppen met werken vloeit niet voort uit het coalitieakkoord, maar uit het beleid van het vorige kabinet. Dat was overigens geheel verantwoord, maar daarop ga ik niet nader in. Met het coalitieakkoord wordt juist de intentie uitgesproken om deze mogelijkheid toe te spitsen op alleen deeltijdwerken. Wat er dus in het coalitieakkoord staat, is geheel iets anders dan wat de hoogleraren stellen.

De heer Blok sprak over ouders met jonge kinderen tot zes jaar. Voor hen geldt de maatregel van vrijstelling van sollicitatieplicht. Dat is in wezen een aanscherping van de bestaande situatie. Nu is het aan de gemeenten overgelaten en geldt het doorgaans voor moeders met kinderen tot de leeftijd van vijf jaar. Dat kan van jaar tot jaar worden verlengd. Het gaat echter om een aanscherping. Bovendien geldt er een scholingsplicht. Dat de afschaffing van de overdraagbare aftrek over twintig jaar wordt uitgesmeerd is een gegeven. Daarmee wordt dan ook begonnen. Al met al meen ik dat het coalitieakkoord, behoudens het juiste punt van de WAO, het omgekeerde effect heeft van wat hier wordt voorgesteld. Ik laat het effect van alle andere maatregelen even in het midden.

Er is gevraagd of ik met deze drie economen ga praten. Ik ga er met veel praten. Deze drie hebben hun standpunt echter al bekend gemaakt. Daar hoeft ik niet meer mee te praten.

De heer **Blok** (VVD): Opvallend in het verder nogal onduidelijke betoog van de minister is dat hij het geen ramp vindt wanneer het personeelstekort op de arbeidsmarkt oploopt. Ik onderstreep dat de VVD-fractie het wel een ramp vindt als in verpleeg- en ziekenhuizen door een tekort aan verplegenden en verzorgenden de wachtlijsten oplopen. Het zou de minister sieren als hij dat probleem ook ernstig nam. Ik ben blij dat de minister erkent dat de WAO-maatregelen zullen leiden tot krapte op de arbeidsmarkt. Het is een kwestie van helder nadenken dat het creëren van meer verlofmogelijkheden, onder de noemer van levensloop of een andere naam, betekent dat er minder handen aan het bed beschikbaar zijn en dat er minder mensen voor de klas zullen staan. Het verder optuigen van de levensloopregeling leidt tot een arbeidsmarkttekort.

Bij de aanpak van de aanrechtsubsidie is het goed als de minister zijn eigen regeerakkoord nog eens leest. Daarin staat namelijk dat de afschaffing daarvan niet geldt voor gezinnen met kinderen onder een leeftijd van zes jaar. Daarop is mijn kritiek gericht. Zo wordt een belangrijke groep immers uitgesloten.

Donner

De minister gaat ervan uit dat de maatregelen, anders dan deze hoogleraren denken, niet leiden tot krapte op de arbeidsmarkt. Mag ik van deze minister de toezegging dat hij het niet voor zijn politieke verantwoordelijkheid neemt dat de combinatie van maatregelen van het kabinet leidt tot verdere krapte op de arbeidsmarkt?

Minister **Donner**: Ik wil rechtzetten dat ik gezegd zou hebben dat krapte op de arbeidsmarkt geen ramp is. Ik citeerde uit het artikel van de hooggeleerden, die hebben geschreven dat het personeelstekort geen ramp is. Ik zie echter wel degelijk het probleem van de toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Dat probleem moeten wij in de komende periode zien op te lossen. Daarom wordt daar in het coalitieakkoord de nadruk op gelegd.

De heer Blok heeft geheel gelijk dat het uitbreiden van verlofmogelijkheden betekent dat mensen minder beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. De bewuste keuze van de levensloopregeling is om tot een coherent systeem van verlof te komen. Dat maakt het immers mogelijk voor mensen om potentieel langer beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt omdat men zorgtaken beter met werk kan combineren.

De algemene vraag is of ik voor mijn verantwoordelijkheid neem dat de maatregelen van het kabinet leiden tot verdere krapte op de arbeidsmarkt. Een aantal maatregelen uit het coalitieakkoord heeft tot gevolg dat sommige, theoretisch voor de arbeidsmarkt beschikbare groepen niet meer beschikbaar zijn. Ik neem het coalitieakkoord voor mijn rekening. Het is vreemd dat de heer Blok deze vragen niet heeft gesteld bij de behandeling van de regeringsverklaring. De inzet van het kabinet is om zo goed mogelijk te zorgen dat de arbeidsmarkt geen knelpunt wordt voor de economische groei. Die economische groei moet zo dienstbaar mogelijk gemaakt worden aan de participatie op de arbeidsmarkt.

De heer **Van Hijum** (CDA): De inzet van het kabinet om de arbeidsdeelname te vergroten, is duidelijk verwoord. De minister geeft over de herkeuringen van WAO'ers aan dat er sprake zal zijn van maatwerk voor de oudere werknemers in de WAO. De CDA-fractie kan daarmee prima uit de voeten. Maar wat gebeurt er met de mensen die straks buiten de normen van het nieuwe Schattingsbesluit vallen? Onder hen bevinden zich buitengewoon veel mensen die graag aan de slag willen. Dat blijkt uit alle gesprekken die wij met WAO'ers voeren. De motivatie om aan de slag te komen, is aanwezig. Begrijp ik de minister goed dat het maximale zal worden gedaan om die mensen te begeleiden in hun stap naar betaald werk?

Minister **Donner**: De Kamer heeft mij gevraagd om voor morgen duidelijk te maken wat de bedoeling is van de passage in het coalitieakkoord, namelijk het verlagen van de leeftijd van 50 naar 45 op peildatum. Morgen zal ik niet halen, maar de Kamer kan die brief binnenkort van mij verwachten. Het lijkt mij verstandiger om daarin aan te geven hoe daarmee wordt omgegaan. Voor het overige is juist het resultaat van het coalitieakkoord dat de hervormingen die tijdens het vorige kabinetsperiode zijn gerealiseerd op het punt van het stimuleren en van het begeleiden naar werk, zo goed mogelijk doorgaan. Dat is juist vanuit de constatering dat werk ook voor deze mensen in belangrijke mate een oplossing is.

De heer **Ulenbelt** (SP): Het is de heer Blok kennelijk ontgaan dat veel WAO'ers geen werk vinden. Werkgevers staan niet vooraan om deze mensen in dienst te nemen. Sterker nog, op dit moment worden mensen die voor minder dan 25% arbeidsongeschikt zijn, ontslagen. Hierover wordt binnenkort met werkgevers en werknemers gesproken. Is het niet op zijn plaats om de arbeidsparticipatie te vergroten door een ontslagverbod voor arbeidsongeschikten voor die mensen aan de orde te stellen en eventueel in te voeren?

De minister gaat niet in op de uitnodiging van de heer Blok om met hoogleraren te praten. Ik nodig de minister uit om volgende week woensdag 21 maart wel met WAO'ers te komen praten, want als hij overal praat, lijkt het mij ook op zijn weg liggen om daar zijn gezicht te laten zien.

Minister **Donner**: Wij moeten wel een aantal zaken uit elkaar halen. Het gaat om een reactie van een aantal arbeidseconomen op voorstellen in het coalitieakkoord. De FNV heeft gisteren een nieuw element geïntroduceerd als oplossing, namelijk een ontslagverbod voor mensen die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn. Ik zie overigens niet in hoe dit zich verhoudt tot de ontslagregeling die wij kennen. Mensen die niet arbeidsongeschikt zijn, kunnen dus ontslagen worden volgens de bestaande procedures en mensen die iets minder valide zijn, kunnen voor de rest van hun leven niet ontslagen worden. Ik neem kennis van het idee. Als dat element wordt ingebracht, zal ik er gaarne verder over denken. Ik vraag mij echter af of het de arbeidsparticipatie stimuleert. Als je de ingang wijder wilt maken, dan is het de vraag of het verstandig is om de uitgang dicht te stoppen.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Ik zal het niet over de theoretische achtergrond van deze minister hebben, maar wel over de achtergrond van de groep mensen die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn. Die mensen verrichten vaak laaggeschoolde arbeid. Door de vergelijking van het oude loon met het gemiddelde loon voor passende werkzaamheden komen zij vaak laag uit. Er zit namelijk geen gat tussen het oude en het nieuwe loon. Als je een hogere opleiding hebt, is dat gat veel groter en dan krijg je een hoger percentage. In die groep mensen die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn, zitten dus vaak mensen die laaggeschoold zijn. Juist die mensen moeten wij meer begeleiding en maatwerk bieden, maar daar hoor ik deze minister niet over praten. Ik ben het niet met mijn collega van de SP eens die zei dat je het dan maar moet zoeken in het nog slechter maken van het ontslagrecht. Ik noem dat zo, omdat juist door het versoepelen ervan mensen veel sneller en veel beter aan een baan zouden kunnen worden geholpen. Wat gaat de minister doen om die laaggeschoolde werknemers wel maatwerk aan te bieden?

Minister **Donner**: Het lijkt mij niet juist om in het kader van vragen over een krantenartikel in te gaan op de verschillende beleidsvoornemens die er zijn met betrekking tot de WAO en met name met betrekking tot deze groep van arbeidsongeschikten beneden de 35%. Maar, zoals u gezien zult hebben in het coalitieakkoord, het kabinet stelt zich voor om door een combinatie van maatregelen de positie van deze groep verder te versterken. Het punt wat u noemde, is terecht en heeft

Donner

zonder meer de aandacht. Over de vraag of versoepeling of verstrakking van de ontslagregeling daar een bijdrage aan levert, kunnen wij vooralsnog alleen maar theoretisch speculeren.

Vragen van het lid De Wit aan de staatssecretaris van Justitie over **de brief die uitgeprocedeerde asielzoekers ontvangen die in aanmerking komen voor het generaal pardon die een uitnodiging inhoudt voor een gesprek dat gaat over terugkeer.**

□

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Aanstonds na de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november heeft de Tweede Kamer uitgesproken dat er een generaal pardon moet komen. In het regeerakkoord van de nieuwe coalitiepartijen staat ook dat er een generaal pardon komt. Voor de goede orde, wij praten dan over de mensen die voor 1 april 2001 asiel hebben aangevraagd, al of niet zijn uitgeprocedeed en nog in Nederland zijn. Nu zijn er uitgeprocedeerde asielzoekers die een brief krijgen waarin het volgende staat. "Hierbij deel ik u mede dat ik besloten heb voor de uitgeprocedeerde asielzoekers die een aanvraag hebben ingediend voor 1 april 2001 een extra inspanning te leveren om hun vertrek uit Nederland te realiseren. U behoort tot deze groep en u wordt vriendelijk uitgenodigd voor een gesprek op het politiebureau. Als u niet meewerkt, niet komt of te laat komt, dan lopen uw faciliteiten gevaar."

Voorzitter. Wie bedenkt dit in hemelsnaam in Nederland? Alle mensen die hoge verwachtingen hebben van het generaal pardon en daarover heel gespannen zijn, raken daardoor natuurlijk helemaal in paniek. Uitgenodigd op het politiebureau, praten over vertrek, terwijl men juist dacht wellicht voor dat generaal pardon in aanmerking te komen! Wat heeft de staatssecretaris gedaan om deze brief tegen te houden? Het gaat niet om een incident, want in januari, in februari en ook recent nog zijn deze brieven verspreid!

□

Staatssecretaris **Albayrak**: Voorzitter. In het kader van het project Terugkeer heeft de toenmalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie een extra inspanning ondernomen om mensen die voor 1 april 2001 asiel hebben aangevraagd terug te laten keren naar hun landen van herkomst. Daar hoorde bij een individuele benadering en onderdeel daarvan waren de zogeheten terugkeergesprekken waarvoor mensen werden uitgenodigd met de brief die de heer De Wit, maar inmiddels ook andere Kamerleden in hun bezit hebben. In deze standaard uitnodigingsbrief staat de volgende zin: "Hierbij deel ik u mede dat ik besloten heb voor uitgeprocedeerde asielzoekers die een asielaanvraag hebben ingediend voor 1 april 2001 een extra inspanning te leveren om hun vertrek uit Nederland te realiseren." Op 13 december heeft het vorige kabinet toegezegd dat ex-asielzoekers die in de laatste fase van het project Terugkeer zaten gedurende de demissionaire periode niet zouden worden uitgezet en dat zij ook niet op straat zouden worden gezet als daar humanitaire belemmeringen voor waren. Omdat er tot op heden geen zekerheid bestaat of betrokkenen die in het project Terugkeer zitten

ook onder het in het coalitieakkoord bedoelde regeling vallen en omdat het zinvol is voor betrokkenen om zo goed mogelijk geïnformeerd te blijven, vinden deze terugkeergesprekken nog steeds plaats. Het karakter ervan is echter gewijzigd en zo ook de inhoud ervan. De gesprekken zijn nu voorlichtend en ondersteunend, waar zij overtuigend, dwingend en zeker gericht op terugkeer waren. In het nieuwe kader wordt informatie verstrekt over de actuele stand van zaken in het Project Terugkeer en over de directe gevolgen daarvan. Ook wordt informatie verstrekt over de mogelijkheden van het zelfstandige vertrek. Die regelingen gelden nog steeds. Vreemdelingen die daarvan gebruik willen maken, kunnen dat tot op heden gewoon blijven doen. De medewerkers van het Project Terugkeer hebben halverwege januari 2007 een instructie ontvangen over hoe de gesprekken moeten worden gevoerd.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. De vraag aan de staatssecretaris was: hoe komt u erbij om op dit moment een brief te verspreiden onder deze mensen? Als iedereen is gefixeerd op een generaal pardon, gaan zij en de IND met deze mensen in debat over een terugkeer. Dat slaat als een tang op een varken. Maar erger nog, het brengt deze mensen in grote onzekerheid: omdat sommige mensen op het politiebureau moeten komen, kunnen ze denken dat ze in vreemdelingenbewaring worden genomen. Vindt de staatssecretaris niet dat zij hiermee moet stoppen, dat dit gewoon een verkeerd gesprek is op een verkeerd moment?

Staatssecretaris **Albayrak**: Ik geef meteen toe dat de brieven die door u en mij zijn aangehaald, niet hadden mogen worden verstuurd. Het betrof de oude standaardbrief. Ik was net begonnen te zeggen dat deze brief inmiddels is vervangen. De medewerkers die op dit moment bezig zijn met de vertrekgesprekken, hanteren een nieuwe brief, waarvan de inhoud wellicht aan de Kamer bekend is. Zo niet, dan kan ik de brief hier oplezen. In die gesprekken wordt erop gewezen dat de mensen worden uitgenodigd om te komen praten over de actuele stand van zaken en de mogelijke gevolgen daarvan. In die brief wordt ook gewezen op het generaal pardon dat eraan komt, de regeling voor de mensen die onder de oude Vreemdelingenwet asiel hebben aangevraagd. Er wordt ook gezegd dat het onzeker is dat zij hieronder zullen vallen.

De ervaring leert dat veel van de uitgenodigde mensen komen en de gesprekken ook op prijs stellen, omdat die bij hen veel onzekerheid wegnemen. Op 13 december was het Kamerdebat, we zijn nu precies drie maanden verder. Drie maanden lang zouden de mensen helemaal niets van de overheid hebben gehoord. Van deze mensen wordt gezegd dat ze onder de regeling gaan vallen. Ik werk op dit moment met grote voortvarendheid aan die regeling, maar volledige zekerheid kunnen we aan individuen niet geven, omdat de contouren van de regeling nog niet vastliggen.

De verstuurde brief was dus een misverstand; het was de oude standaardbrief. Ik betreur het dat daar in de maand januari nog mee is gewerkt. De nieuwe brief heeft een ander karakter. De gesprekken zijn inmiddels echt voorlichtend en ondersteunend van aard en niet gericht op het voorbereiden van mensen op vertrek. De gesprekken worden op dit moment zeker in die sfeer gevoerd.